

Vedlegg 1

HANDLINGSDDEL FOR KULTURMINNEPLAN RÅDE KOMMUNE 2025-2029

Tiltakene er fordelt på innsatsområdene:

- Bevaring (B)
- Forvaltning (FV)
- Verdiskaping (VS) og
- Formidling (FM)

Tiltakene skal følges opp fortløpende i kommunale planprosesser, og vil bli vurderte og prioriterte i forbindelse med kommunen sin årlige budsjettprosess i tilfeldig rekkefølge.

MÅL fra kulturminneplanen:

1. I Råde er kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap kartlagt og synliggjort.
2. I Råde har vi en bærekraftig forvaltning av kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap slik at fremtidens generasjoner opplever Råde med historisk dybde og tydelig identitet.
3. I Råde kjenner vi vår historie og har økt bevissthet om kulturminnene, kulturmiljøene og kulturlandskapet.

INNSATS-OMRÅDE	TILTAK	BESKRIVELSE	GJENNOMFØRING	ANSVAR
B	Identifisere og bevare spesielle gjenværende bygningsmiljø/bygningskategorier i Råde.	• Lage en strategi for gjenværende bygningsmiljø. • Gjennomføre en registrering av de gjenværende husene. • Utarbeide en egen bevaringsplan med bestemmelser og anbefalinger. • Infoskriv til eiere av denne type bygninger.	Etablere et oppdrag enten internt i kommunen eller som et eksternt oppdrag med innleide konsulenter. Krev kulturminnekompetanse. Samarbeid med Østfold fylkeskommune eller andre?	Virksomhet MPTE
B	Gå gjennom og oppdatere registreringer i SEFRAK- og Askeladden-databasene	Mange av de SEFRAK-registrerte byggene er revet, eller har feil status. Dagens status for SEFRAK-byggene bør kartlegges og rettes opp i Askeladden/ kommunens kulturminnekart.	Kartlegging gjennomføres av kommunen i samarbeid med Østfold fylkeskommune eller som et eksternt oppdrag med innleide konsulenter. Endringer rettes opp i register/kart.	Virksomhet MPTE med ekstern bistand

B	Fortsette arbeidet med registrering av kulturminner.	Et utvalg av kulturminner i kommunen er registrert, og det er laget et kulturminnekart over disse. Det er behov for å fortsette arbeidet med å registrere kulturminner, slik at kommunen får et fullkomment kulturminnekart over kommunens kulturminner.	Kartlegging gjennomføres av kommunen i samarbeid med fylkeskommunen eller som et eksternt oppdrag med innleide konsulenter. Endringer rettes opp i register/kart.	Virksomhet MPTE med ekstern bistand
B	Prioritere kulturlandskap for videre vern.	Prioritere de kulturlandskapene som er opplistet i kulturmiljøplanen, definere de med eksakt avgrensing for å legge de inn som hensynssone H570.	Etablere et oppdrag enten internt i kommunen eller som et eksternt oppdrag med innleide konsulenter med kulturminnekompetanse.	Virksomhet MPTE med ekstern bistand
B	Ta i bruk kartportalen for kulturminner/ kulturminnekartet som del av kommunal saksbehandling.	Videreføring og drift av kulturmiljøplanens kartløsning.	Avdeling for Kart og oppmåling implementerer, oppdaterer og videreutvikler kartløsningen.	Virksomhet MPTE, kart og oppmåling
B	Etablere en kommunal tilskuddsordning for bevaring av lokale	Det blir opprettet en kommunal tilskuddsordning.	Utarbeide forslag til tilskuddsordning som	Kommunedirektør

	kulturminner og kulturmiljø.		fremlegges for politisk behandling.	
FV	Utarbeide saksbehandlingsrutiner mellom kultur, miljø, plan, landbruk og byggesak.	Sikre felles kunnskap om, og eieforhold til, de prioriterte kulturminnene i kommunen. Sikre god koordinering mellom kultur, miljø, plan, byggesak og landbruk, og gjøre kulturmiljøplanen kjent blant de ansatte. Dette skal sikre at kulturminner og kulturmiljø i all plan- og saksbehandling blir håndtert i tråd med intensjonene i kulturmiljøplanen, fram til de er juridisk implementert i Kommuneplanens arealdel.	Etablere et samarbeidsprosjekt med de aktuelle avdelingene i kommunen for å utarbeide felles samhandlingsrutiner. En kommunal rådgiver får ansvar og koordinerende rolle til å gjennomføre samarbeidsprosjektet. Eventuelt leie inn ekstern kompetanse ved behov.	Virksomhet MPTE
FV	Videreføre tiltak i kulturmiljøplanen ved rullering av kommuneplanen sin arealdel (KPA).	Sikre at viktige kulturminner og kulturmiljø gis et juridisk vern ved å koble sammen ny kulturmiljøplan og KPA ved neste rullering. Ta inn hensynssoner og	Felles gjennomgang av kulturmiljøplanen for videreføring av de prioriteringene som er gjort og hvorfor de er prioritert.	Virksomhet MPTE

		bestemmelser fra kulturmiljøplanen.		
FV	Videreføre tiltak i kulturmiljøplanen i pågående og kommende reguleringsplaner i kommunen.	Sikre verdifulle kulturmiljøer og enkeltminner i alle reguleringsplaner, med hensynssone bevaring og/eller sikring av enkeltminner med gode bestemmelser som forhindrer riving. Ta inn, og videreføre, hensynssoner og bestemmelser fra kulturmiljøplanen. Sørge for at eventuelle vedtak om riving eller fjerning av prioriterte bygg og kulturmiljø blir begrunnet i enighet med virksomhetsleder, som ansvarlig for kulturmiljøplanen.	Bruke gode, etablerte felles rutiner som sikrer at det blir gjort en god, felles kulturmiljøfaglig vurdering av alle prioriterte bygninger og kulturmiljø som berøres av nye tiltak. Sikre gjennom dokumentasjon at vurdering er gjennomført.	Virksomhet MPTE, planavdeling
FV	Bruke det kommunale innkjøpsreglementet til å sikre riktig kompetanse ved kjøp av tjenester for	Sette krav til dokumentert fagkompetanse og erfaring i konkurransegrunnlag.	Tydeliggjøres i innkjøpsreglementet.	Virksomhet MPTE og Stab økonomi

	rehabilitering av verneverdige bygg.			
FV	Skjøtsel av tilrettelagte kulturminneområder.	Tilrettelagte kulturminneområder blir skjøttet og tilrettelagt i tråd med de avtaler som er inngått.	I fremtidige økonomiplaner settes det av ressurser til skjøtsel og eventuelt annet arbeid for å formidle kulturminneområdene som inngår i avtaler.	Kommunedirektør med Virksomhet MPTE og Stab økonomi
FV	Gjennomgang av skjøtselsavtaler og økonomisk kompensasjon for tilrettelagte lokaliteter langs pilegrimsleden.	Det skal vurderes om avtalene skal avsluttes eller fornyes. Økonomisk kompensasjon til utførende part for skjøtsel skal også vurderes og formaliseres.	I samarbeid med Østfold fylkeskommune og grunneierne skal det tas en gjennomgang av eksisterende avtaler knyttet til skjøtsel av tilrettelagte lokaliteter langs pilegrimsleden.	Kommunedirektør med Virksomhet MPTE og Stab Økonomi
FM	Identifisere prioriterte kulturmiljø - framtidig bruk.	Utarbeide tilstandsvurdering og mulighetsstudie for området inkludert uteområder.	Samarbeid med grunneier, Fortidsminneforeningen, historielaget, eventuelt private aktører mfl. Bør vurderes som konsulentoppdrag i samarbeid med NAL. Eller ta kontakt med utdanningsinstitusjoner for å	Virksomhet MPTE

			høre om mulige studentoppgaver.	
FM	Utarbeide veileder for tilskuddsordninger rettet mot gårdbrukere og eiere av kulturminner.	Bruk av SMIL- og RMP-midler i kulturlandskap. Få oversikt over aktuelle tilskuddsordninger. Informasjon fra kulturmiljøplanen inkl. tilskuddsordninger legges ut på kommunens hjemmeside.	Landbruksforvaltningen utarbeider forslag til veileder.	Landbruksforvaltningen for Moss og Råde
FM	Skilt og merking av fornminner, eldre ferdselsårer, vernede bygg og kulturmiljø.	Det må utarbeides en plan for hva som skal skiltes/merkes samt en plan for gjennomføring, kostnad og ansvar. Det må utarbeides en mal for utforming.	Etablere et prosjekt i samarbeid med Østfold Fylkeskommune, Fortidsminneforeningen, Historielaget, Friluftsrådet, DNT Vansjø, mfl.	Kommunedirektør med ekstern bistand
FM	Digital informasjon om kulturminner og kulturmiljø.	Etablere en kommunal faktside om kommunens kulturminner, for eksempel hvor man finner informasjon i tekst og kart (bygninger og områder), gamle veifar som kan brukes som turveier,	Informasjon må fortrinnsvis lages av en fagperson på kulturminner. En kommunal IT-person må få ansvaret for å legge ut og holde ved like informasjonen/lenker. Østfold	Virksomhet MPTE

		opplysninger om tilskuddsordninger.	fylkeskommune kan være en rådgiver.	
FM	Kulturvernpris.	Opprette en kulturvernpris som kan deles ut til enkeltpersoner, lag, virksomheter eller andre som har gjort en verdifull innsats for kulturvern, bygningsvern eller byggeskikk i kommunen.	Etablere et prosjekt i samarbeid med Østfold Fylkeskommune, Fortidsminneforeningen, Historielaget. mfl. Informasjon om prisen må legges ut på kommunens nettside.	Kommunedirektør